Sůl kuchyňská — ať se vyskytuje čistá jako sůl kamenná nebo smíšená se zemí (hlínou) nebo rozpuštěná v přirozených nebo uměle vyhloubených pramenech, — jest netoliko vyhraženým nerostem, nýbrž přímo předmětem monopolu státního. I dobývání soli mořské náleží sem; jsouť povinni držitelé soukromých soliváren veškeru vydobytou sůl přenechati eráru za ustanovenou cenu. Svoboda hornictví netýká se tedy těžení soli, jež reservováno jest státu, a nesmí tudíž úřady horní soukromníkům propůjčiti ani kutacího práva, aby mohli hledati a otevříti sůl kuchyňskou v ložiscích, pramenech nebo solankách, ani uděliti jim práva k dobývání soli v naznačených místech. Jeť naopak každý úřad horní povinen, nabuda povědomosti o vyskytnutí se soli kamenné, solných pramenů nebo pod. zemních solanek, podati bez prodlení příslušnému úřadu finančnímu zevrubné oznámení o tom, aby úřad tento učinil potřebná opatření na ochranu monopolu státního (§ 2 prov. předp.).

V. Obor působnosti úřadů.

O sporném objemu a výkonu regálu horního mezi dvěma stranama povoláno jest rozhodovati v I. instanci horní hejtmanství, zvláště pokud jde o otázku, zda dotyčný nerost jest vyhraženým čili nic; vede-li se důkaz, dožádají se pravidelně znalci (chemikové) o podání nálezu.

Zařaďují-li se všechny druhy uhlí černého a hnědého v kategorii vyhražených nerostů, nesejde na upotřebitelnosti nerostu tohoto co do obsahu jeho, nýbrž na tom, že dle pravidel vědy uznán jest kámen tento za »uhlí« (nál. spr. dv. soud. ze dne 30. listopadu 1889 č. 3703, sb. »Budwinski« č. 4990). Mají tedy úřady horní za povinnost, stále míti na očích předmět regálu horního.

Většina kamenů a zemin — zvláště barevných, — dále četné t. zv. minerální vody obsahují větší nebo menší množství kovů, síry, soli, a přece nemohou být vztaženy mezi vyhražené nerosty, poněvadž nelze jich v celku upotřebiti k technické výrobě těchto vedlejších součástek jejich. Při posuzování této upotřebitelnosti rozhodují dosavádní zkušenosti v oboru huťařství a nerostopisu; rovněž může k posouzení pojmu vyhražených nerostů náležitého vodítka poskytnouti značný pokrok věd vůbec.

Je-li pochybnost o tom, sluší-li určitý nerost zařaditi do třídy nerostů vyhražených čili nic, dlužno uvážiti vylíčené poměry, vyslechnouti mínění odborníků nebo dotázati se míst vyšších; jestliže by úřady horní neměly bezpečných zpráv a vědomostí o takovýchto nových, dosud neobvyklých účincích součástí nerostových shora naznačených, povinny jsou ihned zpraviti o tom představený úřad, jenž pak vyžádá si pokynů ministerstva (§ 1 vyk. předp.).

Regál poštovský viz Poštovnictví.

Registratura viz Spisovna.

Reglement služební vojenské jest soubor předpisů o vojenské službě v míru i ve válce platících pro všechny části vojska a pro všecky osoby válečné moci rakousko-uherského mocnářství, totiž: pro vojsko a válečné námořnictvo, pro c. k. rakouskou zeměbranu a pro kr. uherskou zemskou obranu (četnictvo, honvédy), konečně — ve válce — i pro oddíly domobrany povolané do zbraní. Reglement služební spočívá na stát. zákl. zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 61 ř. z. (kus *a*)) o provádění moci vládní a výkonné (č. 145 čl. 5), dále na stát. zákl. zákonu o společných záležitostech (§ 146 § 1 *b*), konečně zakládá se na uherském zákonu